

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Ing. J. O.**, zastoupen Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátkou se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/28195-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 2 Ad 7/2020 – 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1573 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce pobíral dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí. Jelikož bylo Úřadem práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu (dále jen „úřad práce“) zjištěno, že žalobce změnil trvalý pobyt, vyzval jej k doplnění údajů k příspěvku na živobytí. Žalobce uvedl, že důvodem změny trvalého pobytu byla fyzická péče o osobou blízkou. Následně však odmítl tuto osobu identifikovat a doložit další požadované doklady. Sdělil, že péče ještě nemusela být poskytnuta, osobě blízké se pomoc poskytuje bezúplatně a že je majitelem bytu na původní adrese trvalého pobytu, kde platí elektřinu, vodu a odpad.

[2] Rozhodnutím ze dne 17. 12. 2019, č. j. 57990/2019/AAD úřad práce rozhodl o odejmutí dávky žalobci. Důvodem byla skutečnost, že úřad práce nemohl jednoznačně

stanovit okruh společně posuzovaných osob z důvodu změny trvalého pobytu žalobce a jeho sdělení o poskytování fyzické pomoci osobě blízké. Následné odvolání žalobce žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále „napadené rozhodnutí“) zamítl.

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Podle městského soudu je povinností žadatele, aby osvědčil rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku, a tedy nelze na správním orgánu vyžadovat ani od něj očekávat, aby sám z vlastní činnosti podklady osvědčující rozhodné skutečnosti pro přiznání dávky za žadatele shromažďoval. Judikatura Nejvyššího správního soudu k tomu v obecné rovině uvádí, že pokud žadatel či příjemce dávky neosvědčí skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu na výzvu správního orgánu, porušuje svou povinnost vyplývající ze zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) a vystavuje se tím zároveň následkům předvídaným v § 49 téhož zákona.

[4] Městský soud popsal, že ačkoliv byl žalobce vyzván k doložení požadovaných informací a dokladů opakovaně vyzván, s úřadem práce dostatečně nespolupracoval a neumožnil mu dostatečné zjištění skutkového stavu. Žalobce tak nesplnil svou základní povinnost mu stanovenou výslovně zákonem o pomoci v hmotné nouzi a úřad práce postupoval správně, když žalobci dávku odejmul. Ničeho nemůže změnit ani skutečnost, že žalobce v odvolání uvedl, že dle jeho názoru zůstává okruh společně posuzovaných osob stejný, neboť tuto skutečnost nijak neosvědčil a ze zjištěných skutečností tento závěr jednoznačně nevyplývá.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Podle stěžovatele nebyly a nejsou splněny podmínky pro odejmutí dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí. Stěžovatel namítá, že řádně osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na živobytí, neboť úřadu práce doložil a sdělil veškeré potřebné doklady a skutečnosti, na základě kterých mu měla být tato dávka ponechána. Po celou dobu fakticky bydlí na původní adrese trvalého pobytu, kde je členem bytového družstva, které je vlastníkem bytu obývaného jím a jeho matkou. Osobami posuzovanými pro účely příspěvku na živobytí ve smyslu § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“) tak jsou pouze on a jeho matka.

[7] Stěžovatel také uvedl, že osobě blízké, které přislíbil poskytnout pomoc (nicméně do doby rozhodování správních orgánů poskytnout nemusel), tuto pomoc poskytuje bezplatně, navíc s touto osobou nesdílel a nesdílí společnou domácnost. Údaj o trvalém pobytu je pouze údajem evidenčním, nemajícím vypovídajícím hodnotu o faktickém bydlišti, a to zejména za situace, kdy stěžovatel od počátku tvrdí, že se na nové adrese trvalého pobytu nikdy fakticky nezdržoval.

pokračování

[8] Stěžovatel dále namítá, že podal námitku podjatosti, avšak nikdo ji neřešil. Úřad práce po něm opakovaně požadoval nejrůznější doplnění, která nebyla pro věc potřebná.

[9] Stěžovatel městskému soudu a správním orgánům vytýká přepjatý formalismus a porušení zásady předvídatelnosti rozhodnutí.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že úřad práce měl relevantní důvod, proč vyzval stěžovatele k doložení dokladů, neboť zjišťované skutečnosti mohly mít vliv na posouzení nároku na dávku a její výši, zejména pro stanovení okruhu společně posuzovaných osob a posouzení finančních a majetkových poměrů stěžovatele. Má za to, že rozhodnutí je v souladu se zákonem a navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (podle usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[13] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdil. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[14] K povinnosti osvědčit rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2016, č. j. 6 Ads 219/2015 - 30 uvedl, že *je to stěžovatelka, kdo má povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a v případě jejího nesplnění jí mj. brozí odejmutí této dávky. Když v řízení vyvstala potřeba doložit určité skutečnosti a doklady, prvostupňový orgán stěžovatelku řádně vyzval (viz výše) a poučil o následcích nesplnění výzvy. Bylo poté pouze na stěžovatelce, aby na výzvu relevantním způsobem reagovala. Když stěžovatelka požadované skutečnosti neosvědčila a doklady nedoložila, neměl správní orgán důvod ani povinnost za stěžovatelku cokoli dohledávat.*

[15] Dále z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pokud příjemce dávky rozhodné skutečnosti neosvědčí, *porušuje svou povinnost vyplývající z ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi a vystavuje se tím zároveň následkům předvídaným v ustanovení § 49 odst. 5 a 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tzn. zamítnutí žádosti, zastavení výplaty dávky či jejímu odnětí, či případně uložení pořádkové pokuty.*

[16] K předvídatelnosti rozhodnutí uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 7. 4. 2022, sp. zn. II. ÚS 2765/20, že *princip předvídatelnosti rozhodování v podstatě znamená, že účastníci právních vztahů mohou legitimně očekávat, že státní orgány budou ve skutkově a právně srovnatelných případech rozhodovat - v celkovém vyznění - stejně*. Stěžovatel nenamítal, v jakých srovnatelných případech bylo rozhodováno odlišně.

[17] Ostatní argumentace stěžovatele míří výlučně proti důvodům rozhodnutí žalovaného, nikoliv napadeného rozsudku. Tyto námitky jsou nepřipustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se jedná o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2020, č. j. 7 Afs 106/2009 - 77, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2022, č. j. 8 Azs 38/2020 - 64, a ze dne 30. 6. 2022, č. j. 2 Afs 115/2020 - 42).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikатурnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021 - 55). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

[20] Městským soudem v Praze byla stěžovateli ustanovena zástupkyní pro řízení o žalobě advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímálová. Ustanovená advokátka je pak oprávněna zastupovat stěžovatele také v řízení o kasační stížnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikované pod č. 1460/2008 Sb. NSS). Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije podle § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“. Ustanovená zástupkyně učinila v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za tento úkon náleží zástupkyni odměna, a to ve výši 1000 Kč [§ 9 odst. 2) ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], zvýšená o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupkyně stěžovatele doložila, že je plátkyní DPH, odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 %

pokračování

z částky 1300 Kč, tj. 273 Kč. Ustanovené zástupkyni tak náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1573 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2022

Mgr. Eva
Šonková
předsedkyně senátu